

toaleti. In je slišal šum tisočerega veselja in klic življenja, brezkončen spev . . . In si je segel v glavo in je videl, da je plešec. In je vzkliknil obupno:

»Ničemurnik! Za en šolski citat sem žrtvoval življenje!«

In je šel in se je obesil.

3. Pravi izraz.

Živel je glasbenik, ki je že bil napisal mnogo del. Nekatera med njimi so mimogrede nekaj časa slovela; bilo je nekaj novega v njih; razen šablone je zavela nekaterokrat velika samostojnost iz teh del, dotaknila se skoro magično src, da so zaslutila božanstvo; in zopet je umrla v konvencionalnosti, psevdoklasični pozi, vsakdanjosti šolske tehnike. Kritiki so vsa dela odklonili; eden med njimi — in še ta je bil star in zastarel — je bil sicer mnenja, da je v novem človeku globok talent, ki bi mogel bodoči glasbi zarisati nova pota. Umetnik glasbenik pa je pisal slej ko prej opere, simfonije, sonate in lahko koncertno blago. Njegovih oper ni uprizarjal nihče, nekaj njegovih sonat in simfonij je proizvajalo dijaštvo glasbene šole, en njegov valček je prišel v avtomat in gramofon. Vse to ga ni potlačilo.

On je vedel, da mora slednjič najti svoj pravi izraz. Z ginljivo marljivostjo je študiral in analiziral stare mojstre, primerjal glasbene šole, se zatapljal v individualnost mladih in iskal v narodu, v krčmi in na cesti. Spoznaval je stotero gorje in stotero pesem gorja. Iskal je v filozofiji in religiji, prisluškoval je propovedi na gori in hrumu ob Kalvariji. Snoval je prazvoke stvarstva in prokletja v raju in mistiko učlovečenja in tajnost rešenja. In polagoma je zorelo v njem: veliko, še nenapisano, še neobčuteno delo, neskončna sinteza, in vendar preprosto v vsebini in formi.

Tedaj je zbolel za legarjem; prenesli so ga v bolnico za kužne bolezni. Sredi blodenj in mrzličnih sanj se mu je odkril pravi, edini izraz.

Šest tednov je ležal in potem so rekli, da je zdrav.

In se je vrnil v svoj tihi dom. In je zarajal moči, zdravja in veselja. Iz bolniških blodenj je bil prinesel s seboj svoj veliki načrt. In sedel je h klavirju in je udaril s prsti. In je videl, da je pozabil v bolezni najprvotnejše elemente glasbene tehnike. Vzel je zvezek svojih še skoro otroških kompozicij in jih ni znal igrati.

Ne vem, kaj se je potem zgodilo z njim.

Jesenska romanca.

Hrast pri hrastu — okostnjaki,
ki molčé
in molčé veliko besedo smrti
govoré.

Pod njimi v dalji na stezici
žive barve ko da sta se dve rajski ptici
prikazali in zažvrgoleli
veseli.

Menih
gleda, poslušá. Tih vzdih.
Vse zeleni, rdí in cvetí —
jeseni ní.

Begunci.

Skozi štiri okna
gleda v hišo glad
in pred skrbjo
ni moči zapreti vrat.

Skozi štiri okna
sili v hišo mráz —
kje ste njive, kje goriško solnce,
ki si grelo nas?

Zima, dobra zima,
pa nas ti pokrij,
reši nas gladú in mraza
in skrbi! —

Joža Lourenčič.